

Kommunernas, samkommunernas och kommunkoncernernas bokslut år 2016

Källa: Statistikcentralen 27.10.2017
samt Kommunförbundets beräkningar

Centrala poster i kommunernas och samkommunernas bokslut 2015-2016 (inkl. särredovisade affärsverk)

	Md euro		förändr.
	2015	2016	%
Verksamhetens intäkter	9,19	9,35	1,8
Verksamhetens kostnader	-36,75	-37,13	1,0
Verksamhetsbidrag	-27,56	-27,78	0,8
Skattefinansiering totalt	30,00	30,93	3,1
-Skatteinkomster	21,77	22,10	1,5
-Statsandelar	8,23	8,83	7,3
Årsbidrag	2,70	3,42	26,9
Avskrivningar och nedskrivningar	-2,67	-2,72	2,0
Räkenskapsperiodens resultat	0,37	1,08	
Investeringar, brutto	-4,42	-4,34	-1,7
Verksamhetens och invest. kassaflöde	-0,83	-0,11	
Ökning av långfristiga lån	2,51	2,52	0,0
Förändring av lånestocken	0,86	0,70	
Lånestock 31.12.	17,40	18,10	4,0
Likvida medel 31.12.	5,11	5,68	11,2

Uppgifter om kommunernas ekonomi åren 2010-2016

Inkl. särredovisade affärsverk.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Årsbidrag:							
Md euro	2,48	2,07	1,35	2,07	2,22	1,91	2,72
euro/invånare	461	384	249	380	406	348	494
% av avskrivningarna	145	118	71	100	107	91	128
% av investeringarna 1)	99	73	46	72	78	68	88
Räkenskapsperiodens resultat, md :	1,83	0,43	-0,31	0,37	2,06	0,15	0,91
Verksamh. och inv. kassaflöde, md	1,07	-0,93	-1,69	-0,89	-0,06	-0,88	-0,05
Lånestock:							
Md euro	10,52	11,00	12,27	13,84	14,74	15,56	16,14
Förändring per år, %	6,9	4,6	11,5	12,9	6,4	5,6	3,7
euro/invånare	1 957	2 037	2 261	2 540	2 694	2 835	2 933
Antal kommuner (resp. års kommunindelning):							
Antal kommuner sammanlagt	342	336	336	320	320	317	313
Årsbidraget negativt	8	36	84	30	11	16	15
Resultatet negativt	58	146	236	143	106	114	98
Verksamh. och inv. kassaflöde negativt	166	233	280	221	177	179	148
Akkumulerat underskott	75	73	91	78	62	48	37

1) I % av de egna anskaffningsutgifterna **för investeringar som avskrivs** = Investeringsutgifter – Anskaffning av mark- och vattenområden – Anskaffning av aktier och andelar – Finansieringsandelar för investeringar.

2) Innehåller år 2010 extraordinära inkomster på cirka 0,95 md € till följd av att bildandet av HRM och år 2014 extraordinära inkomster på cirka 1,7 md € till följd av bolagiseringar av affärsverk.

Faktorer att beakta i tolkningen av boksluten 2016

Verksamhetsutgifterna ökade måttligt, drygt en procent

- Löneuppgörelsernas verkningar väldigt måttliga, i genomsnitt 0,6 %
- Kommunerna fortsatte anpassa personalutgifterna, vilket saktade ner verksamhetsutgifternas ökning med ca. 357 mn euro enligt KT:s enkät
- Även semesterlöneskuldens minskning som berodde på nedskärningen av semesterpenningen i enlighet med konkurrenskraftsavtalet, saktade ner verksamhetsutgifternas ökning med ca. 150 mn euro
- Den låga inflationen (+0,4 %) dämpade köpens tillväxt
- Bl.a. trycket som åldersstrukturen för med sig, den ökade immigrationen samt långtidsarbetslösheten som varit på hög nivå ökade på verksamhetsutgifterna

Verksamhetsinkomsterna på samma nivå som året innan

- Bl.a. social- och hälsovårdens förhöjda avgifter ökade på verksamhetsinkomsterna (effekten enligt FM:s uppskattningar 150 mn euro, Kommunförbundets uppskattning 90 mn euro)
- Statsunderstöd för ordnandet av kommunernas tjänster (försöket med lönesubventioner, minskandet av gruppstorlekarna, förbättrandet av kvaliteten av den grundläggande utbildningen) saktade bl.a. ner på verksamhetsinkomsternas ökning

Faktorer att beakta i tolkningen av boksluten 2016

De sammanlagda skatteinkomsterna ökade med 1,5 %, eller 300 mn euro

- *Kommunalskatteinkomsterna ökade med 2,0 % eftersom förvärvsinkomsternas utveckling var svag*
 - *Endast 45 kommuner höjde på sin inkomstskattesats för år 2016*
 - *Ändringarna i skattegrunden minskade på kommunalskatterna med ca. 260 mn euro.*
- *Kommunernas samfundsskatteinkomster **sjönk** med 5,7 % (ca. 100 mn euro) fastän hela landets insamlade samfundsskatter ökade med 5,8 %.*
 - *Kommunernas samfundsskatteinkomster sjönk eftersom kommunernas tillfälligt höjda samfundsskatteandel på fem % -enheter avslutades ifjol (effekt -258 mn euro),*
- *Fastighetsskatterna ökade med 3,8 %*

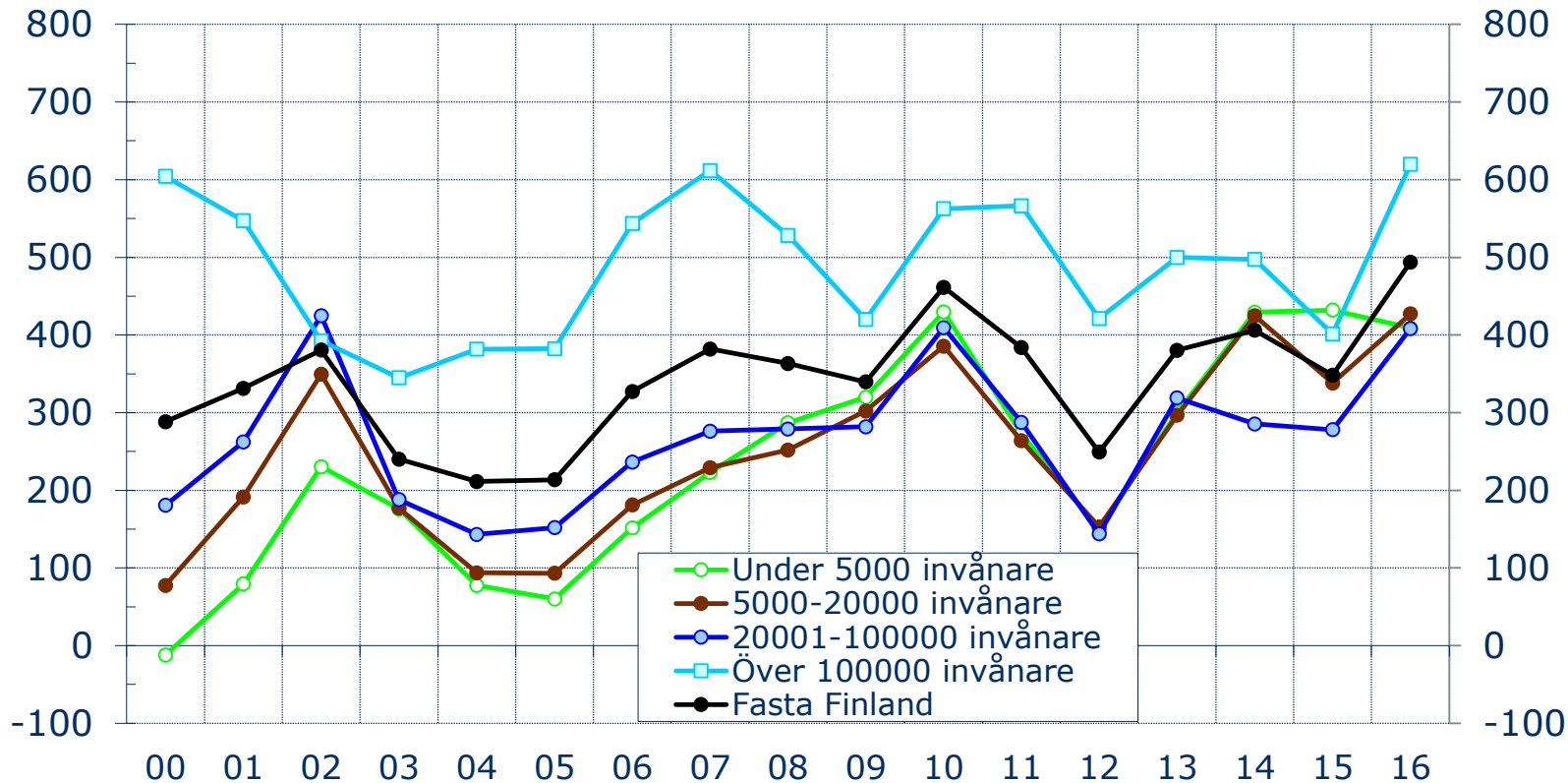
Statsandelarna ökade med 7 % eller närmare 600 mn euro

- *Statsandelarna ökade med 7 % eller närmare 600 mn euro*
- *Justeringen av kostnadsfördelningen ökade statsandelarna med 270 mn euro*
- *De ändrade skattegrunderna kompenseras genom ökade statsandelar på 260 mn €*
- *Statsandelsnedskärningarna (40 mn euro) samt indexfrysningen (40 mn euro) minskade på statsandelarna med 80 mn euro*

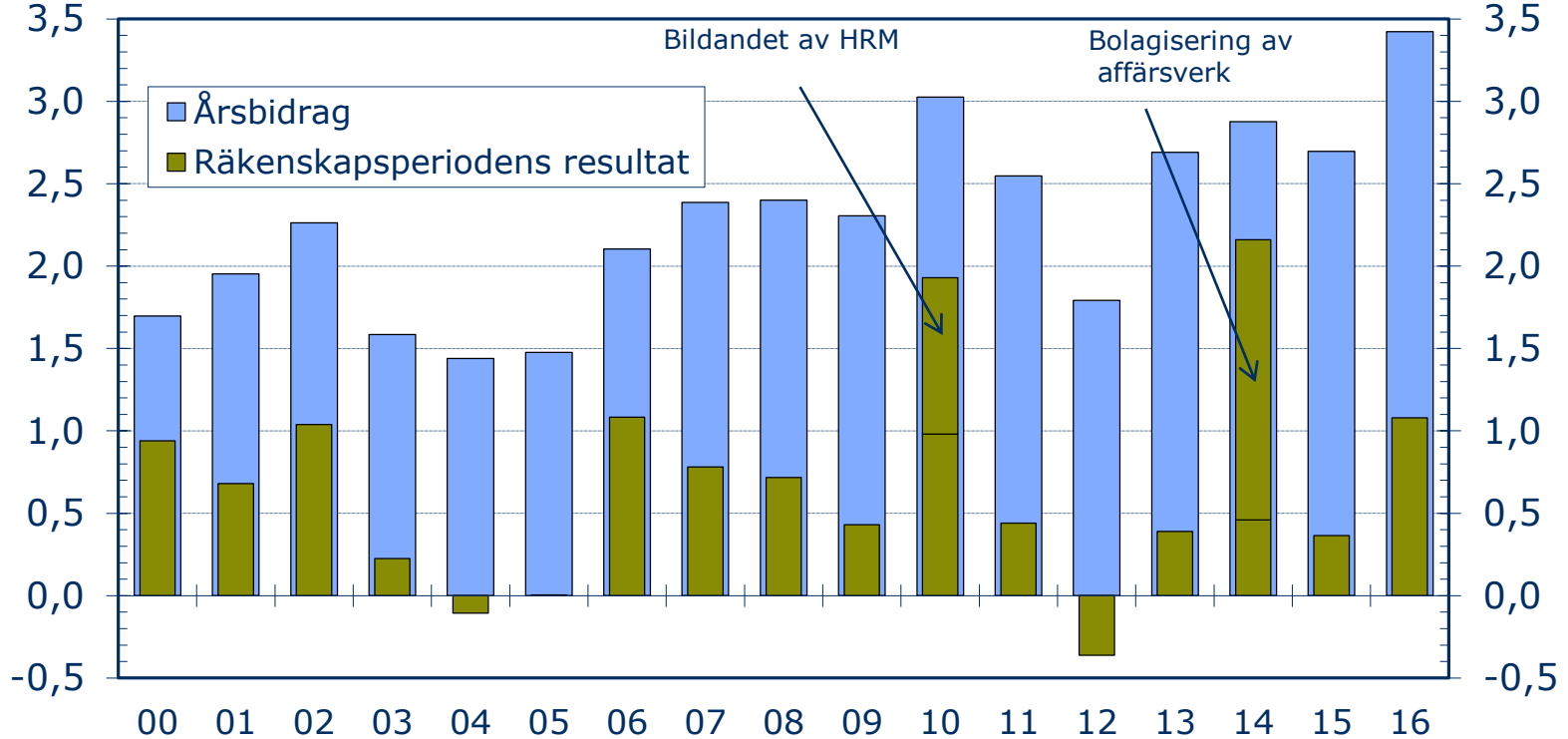
Den sammanlagda ändrade skattefinansieringen räckte bra till täckandet av verksamhetsbidragets ändring → årsbidraget förstärktes med över 700 mn euro

Kommunernas årsbidrag 2000-2016, €/inv.

Enligt kommunstorlek

Kommunernas + samkommunernas årsbidrag och räkenskapsperiodens resultat åren 2000-2016, md €

År 2010 innehåller räkenskapsperiodens resultat extraordinära inkomster på cirka 0,95 miljarder euro till följd av bildandet av HRM och år 2014 extraordinära inkomster på 1,7 miljarder euro till följd av bolagiseringarna av affärsverk.

Kommunernas årsbidrag i procent av avskrivningar år 2016

Källa: Statistikcentralen

Årsbidraget räcker inte till avskrivningarna i 104 kommuner (i Fasta Finland 100 kommuner och på Åland 4 kommun)

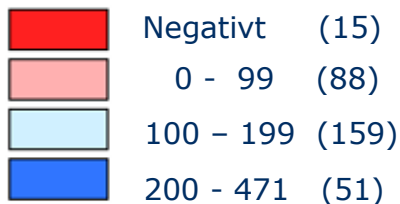
Landets medeltal 128 %

största:

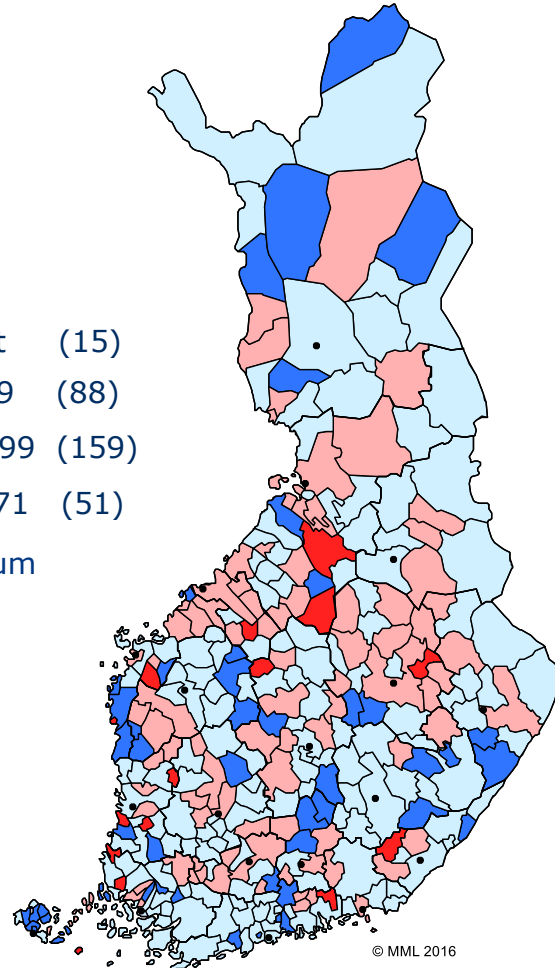
Sottunga	471
Savukoski	435
Finström	390
Jomala	338
Alajärvi	331
Kristinestad	325
Etseri	304
Kitee	298
Puumala	292
Saltvik	287
Rautalampi	278
Sjundeå	275
Sund	274
Vimpeli	271
Bötom	271

minsta:

Kyyjärvi	-154
Pyhäjärvi	-153
Jämijärvi	-120
Kökar	-106
Luvia	-73
Pyhäranta	-55
Vehmaa	-41
Harjavalta	-35
Lapträsk	-31
Siikalatva	-28
Kaskö	-24
Juankoski	-19
Laihela	-4
Halsua	-3
Savitaipale	-3

● Landskapscentrum

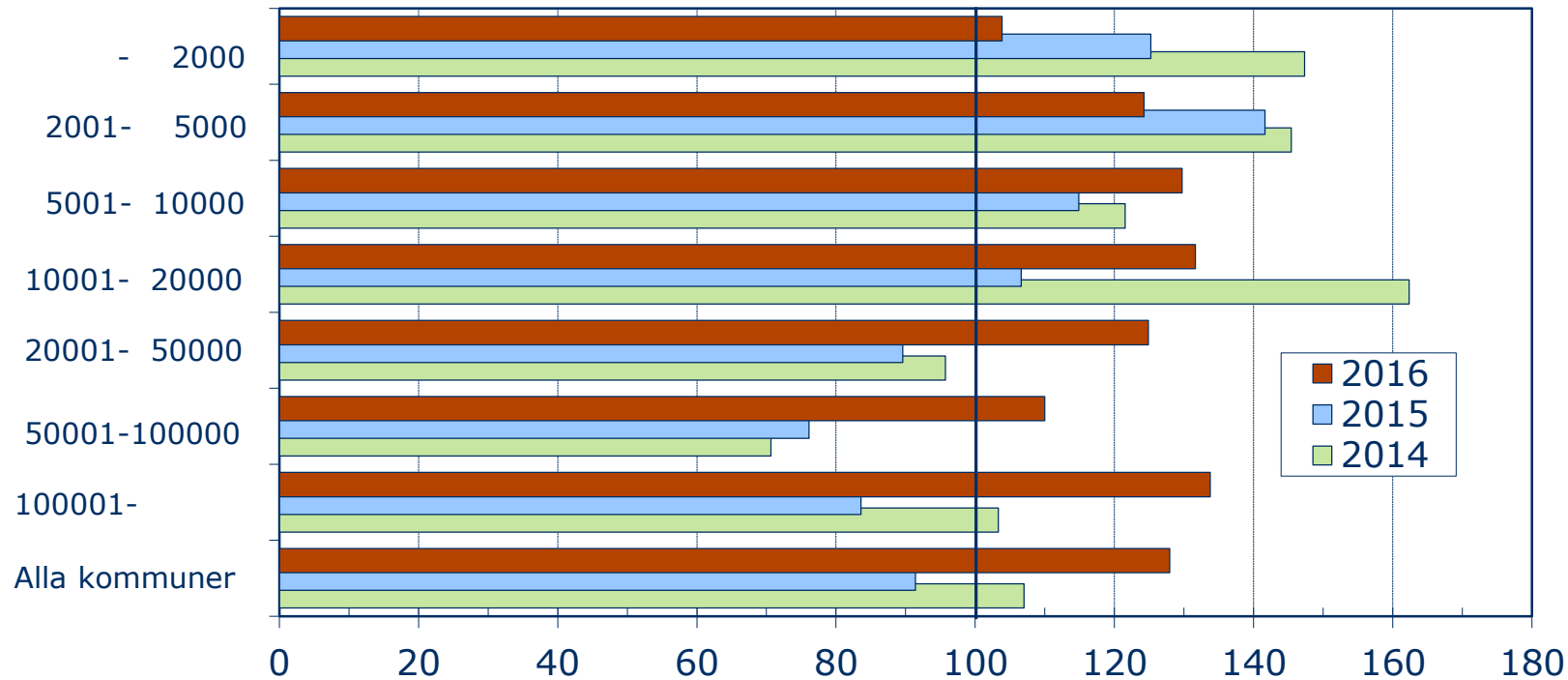

© MML 2016

Kommunernas årsbidrag enligt kommunstorlek

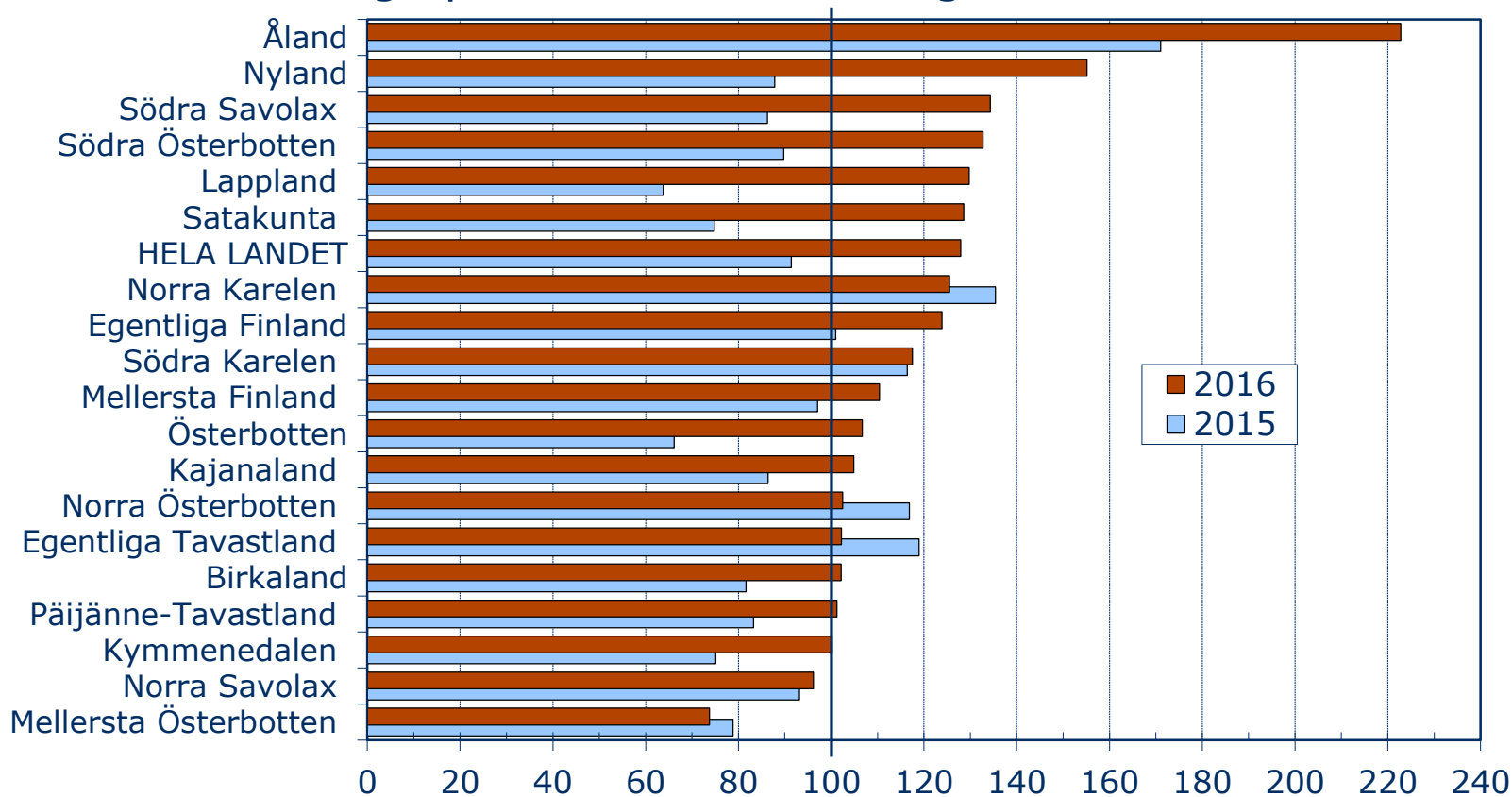
Årsbidraget i procent av avskrivningarna 2014-2016

Antal invånare
31.12.2016

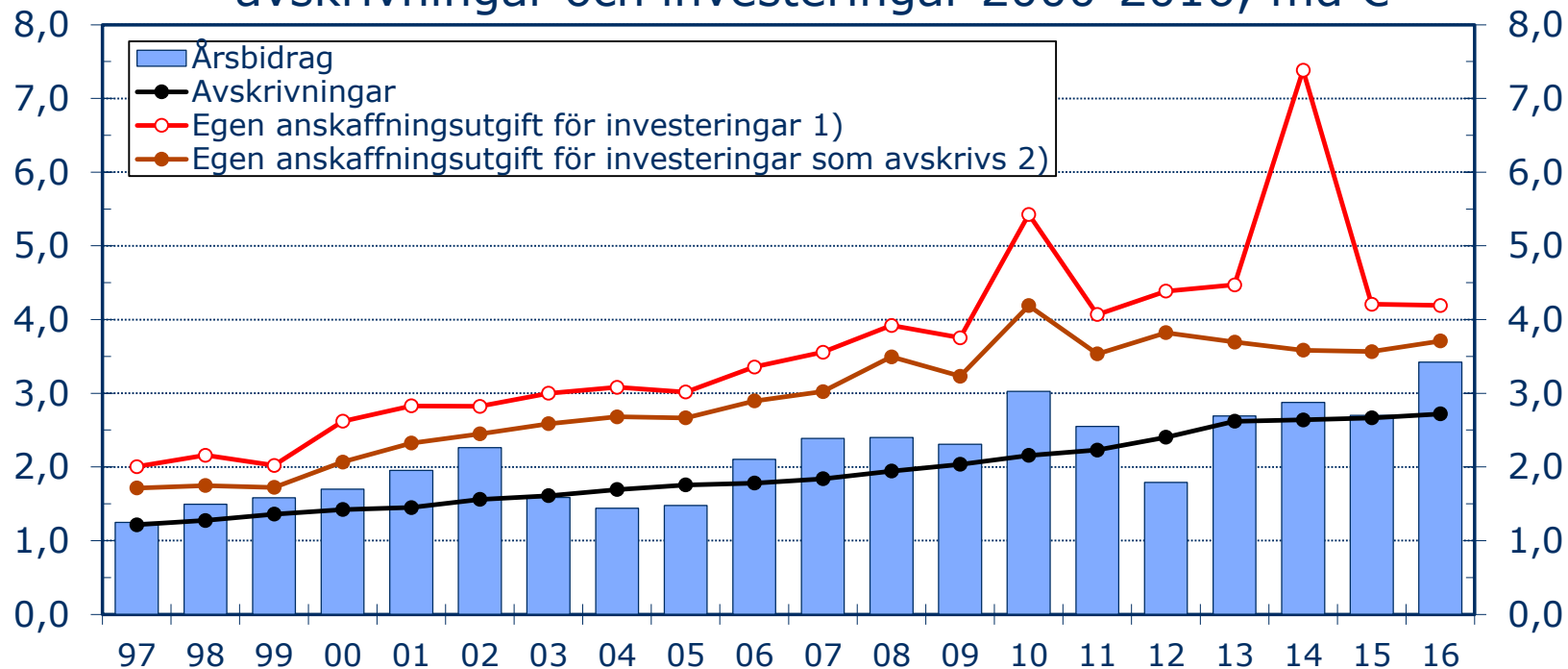

Kommunernas årsbidrag enligt landskap

Årsbidrag i procent av avskrivningar åren 2015-2016

Kommunernas och samkommunernas årsbidrags tillräcklighet för avskrivningar och investeringar 2000-2016, md €

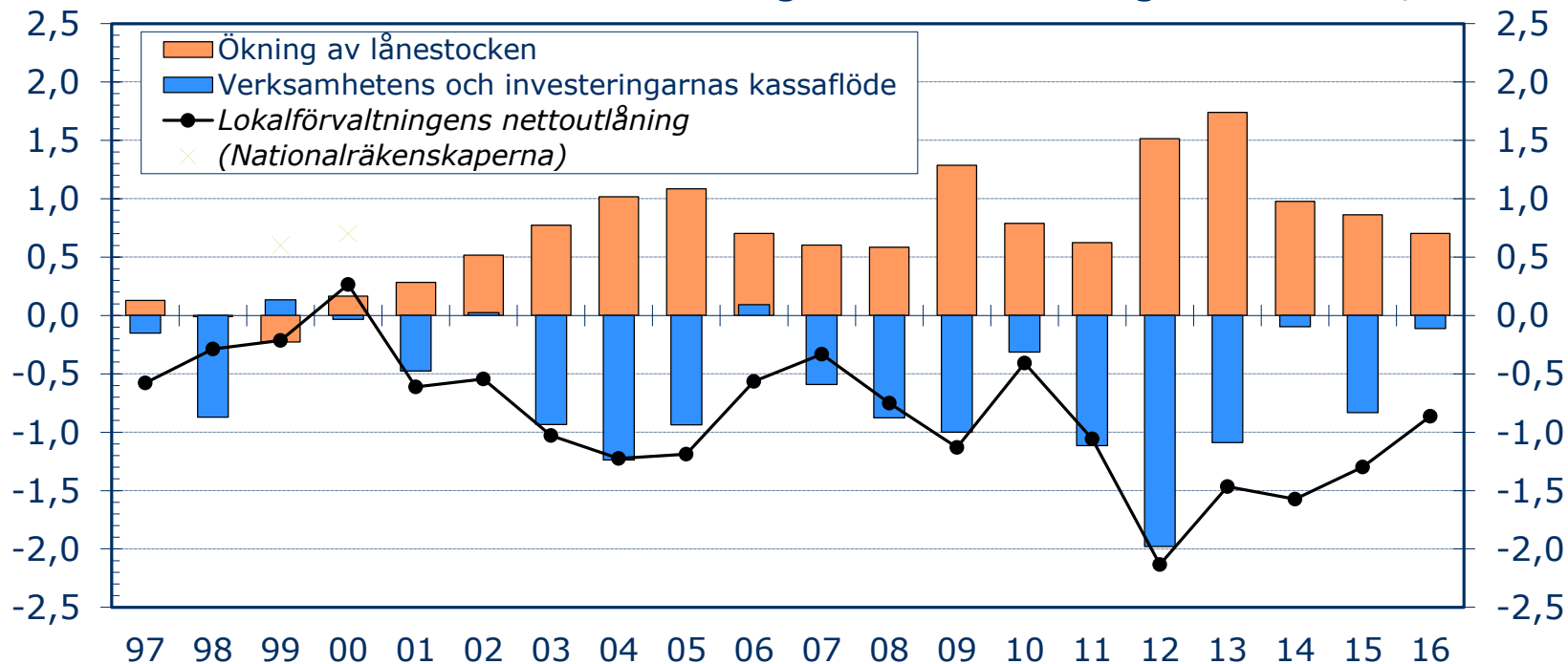
1) Investeringsutgifter – Finansieringsandelar för investeringar.

År 2010 innehåller poster i anslutning till grundandet av samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster (HRM)

År 2014 ökade investeringarna med omkring 3,1 md euro som orsakades av anskaffningen av aktier och andelar till en följd av bolagiseringen av kommunala affärsverk.

2) Investeringsutgifter exkl. mark- och vattenområden samt aktier och andelar

Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde och ändringen av lånestocken samt lokalförvaltningens nettoutlåning 1997-2016, md €

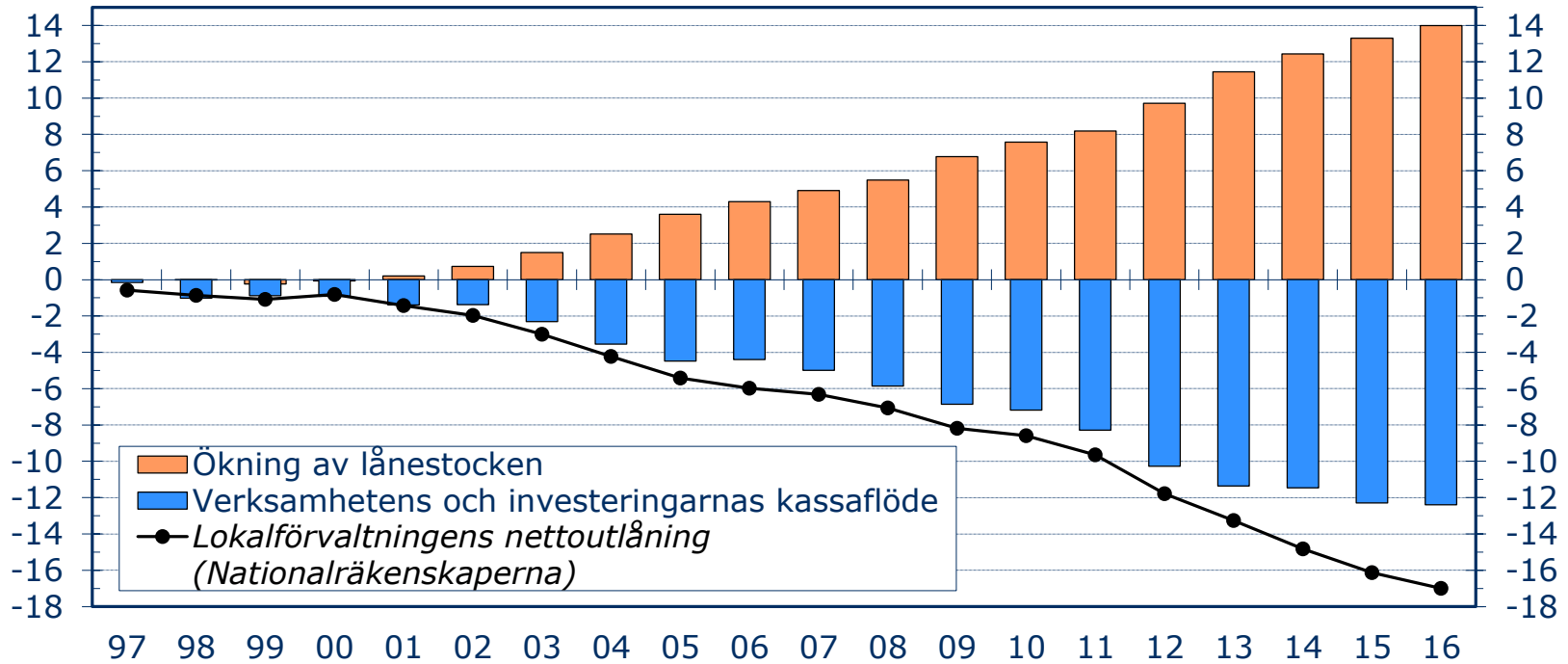

1) Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde = Internt tillförda medel + Investeringar, netto

Internt tillförda medel = Årsbidrag + extraordinära poster, netto + korrektivposter till internt tillförda medel

Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde är ett mellanresultat i finansieringsanalysen. Ett negativt belopp (underskott) beskriver att utgifter antingen måste täckas genom en minskning av de likvida medlen eller genom ökning av lånestocken. Ett positivt belopp (överskott) beskriver hur stor andel av kassaflödet som blir kvar till nettoutlåning, låneamorteringar och förstärkning av kassan.

Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde och ändringen av lånestocken samt lokalförvaltningens nettoutlåning, kumulativt från år 1997, md €

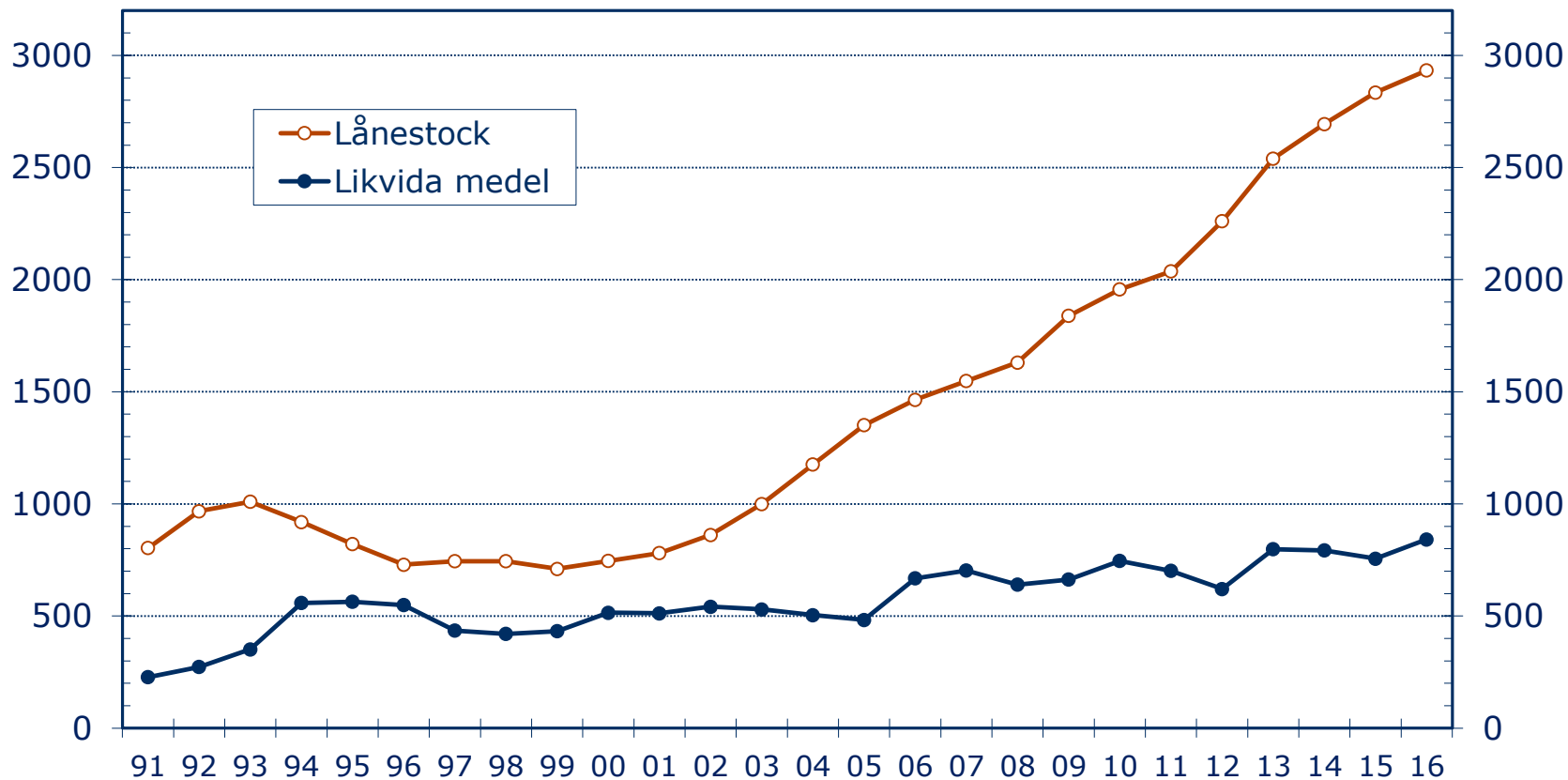

1) Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde = Internt tillförda medel + Investeringar, netto

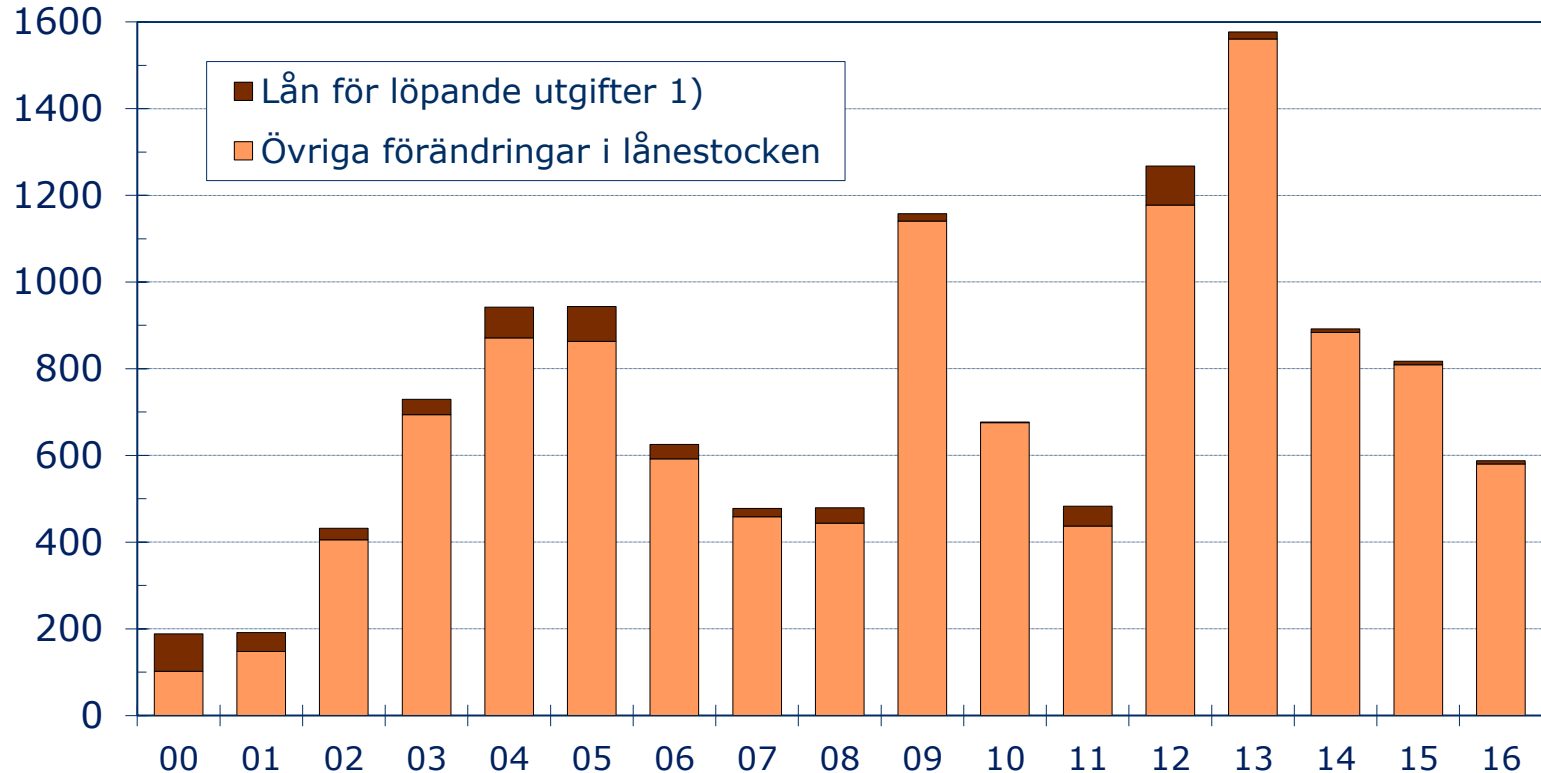
Internt tillförda medel = Årsbidrag + extraordinära poster, netto + korrektivposter till internt tillförda medel

Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde är ett mellanresultat i finansieringsanalysen. Ett negativt belopp (underskott) beskriver att utgifter antingen måste täckas genom en minskning av de likvida medlen eller genom ökning av lånestocken. Ett positivt belopp (överskott) beskriver hur stor andel av kassaflödet som blir kvar till nettoutlåning, låneamorteringar och förstärkning av kassan.

Kommunernas lånestock och likvida medel 1991-2016, €/invånare

Förändring i kommunernas lånestock 2000–2016, mn €

1) Lån för löpande utgifter är summan av kommunernas negativa årsbidrag. År 2000–2016 uppgick lånen för löpande utgifter till cirka 600 miljoner euro, vilket är 5 % av förändringen i lånestocken 2000–2016

Kommunernas lånestock 31.12.2016, €/inv.

Källa: Statistikcentralen

Landets medeltal 2 933 €/inv.

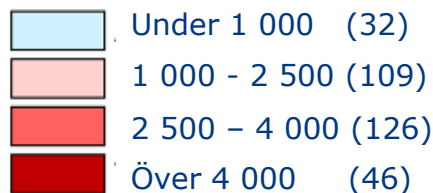
största:

Reisjärvi	9 309
Kökar	8 634
Rautavaara	7 977
Hangö	7 551
Kyyjärvi	7 361
Konnevesi	6 650
Högfors	6 503
Kaustby	6 360
Lahtis	6 232
Kannonkoski	6 085
Brahestad	5 768
Kotka	5 729
Keuruu	5 469
Juankoski	5 324
Hartola	5 266

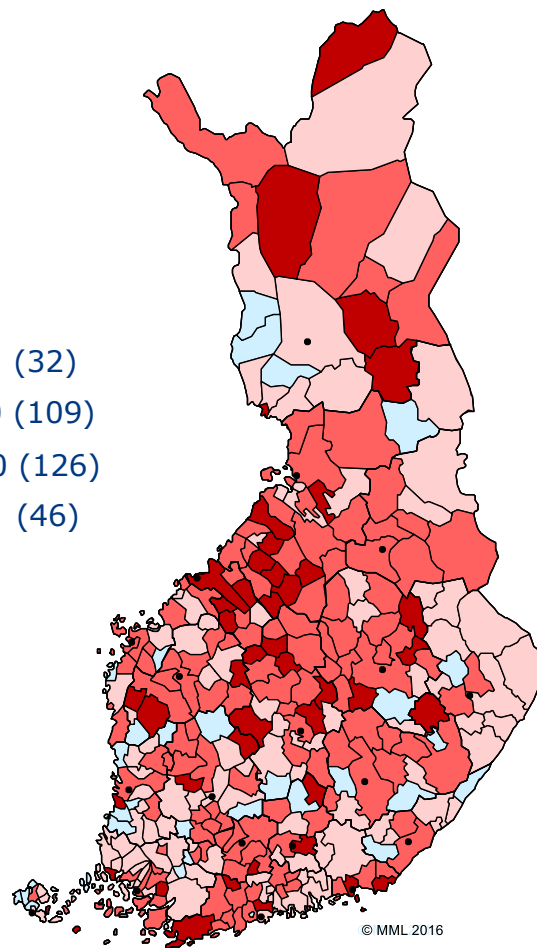
minsta:

Enonkoski	0
Grankulla	0
Jomala	0
Karvia	0
Hammarland	5
Koski Tl	41
Sysmä	101
Övertorneå	162
Hirvensalmi	249
Polvijärvi	299
Raumo	372
Sastmola	395
Euraåminne	423
Parikkala	472
Storkyro	515

Lånestock, €/inv.

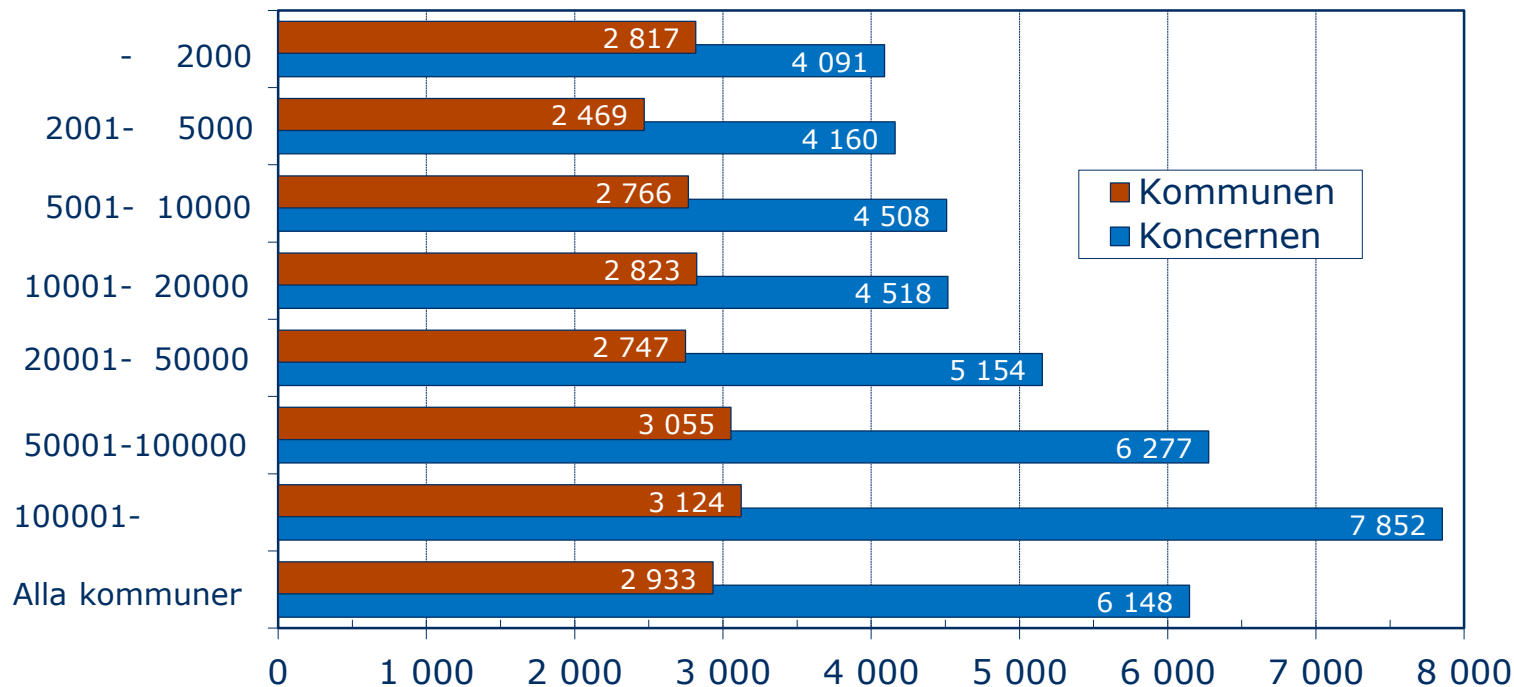
• Landskapscentrum

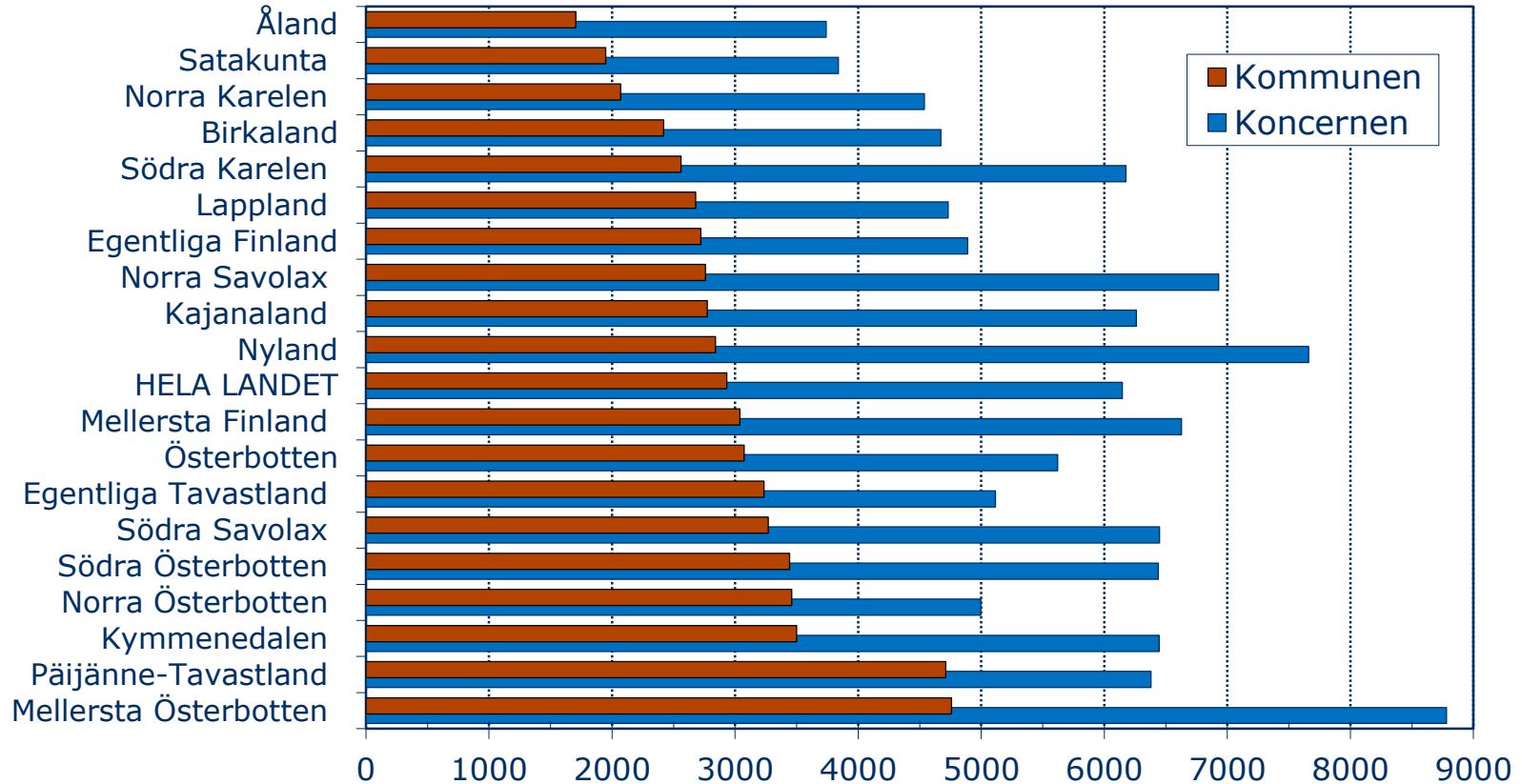
© MML 2016

Kommunernas och kommunkoncernernas lånestock enligt kommunstorlek 31.12.2016, €/inv.

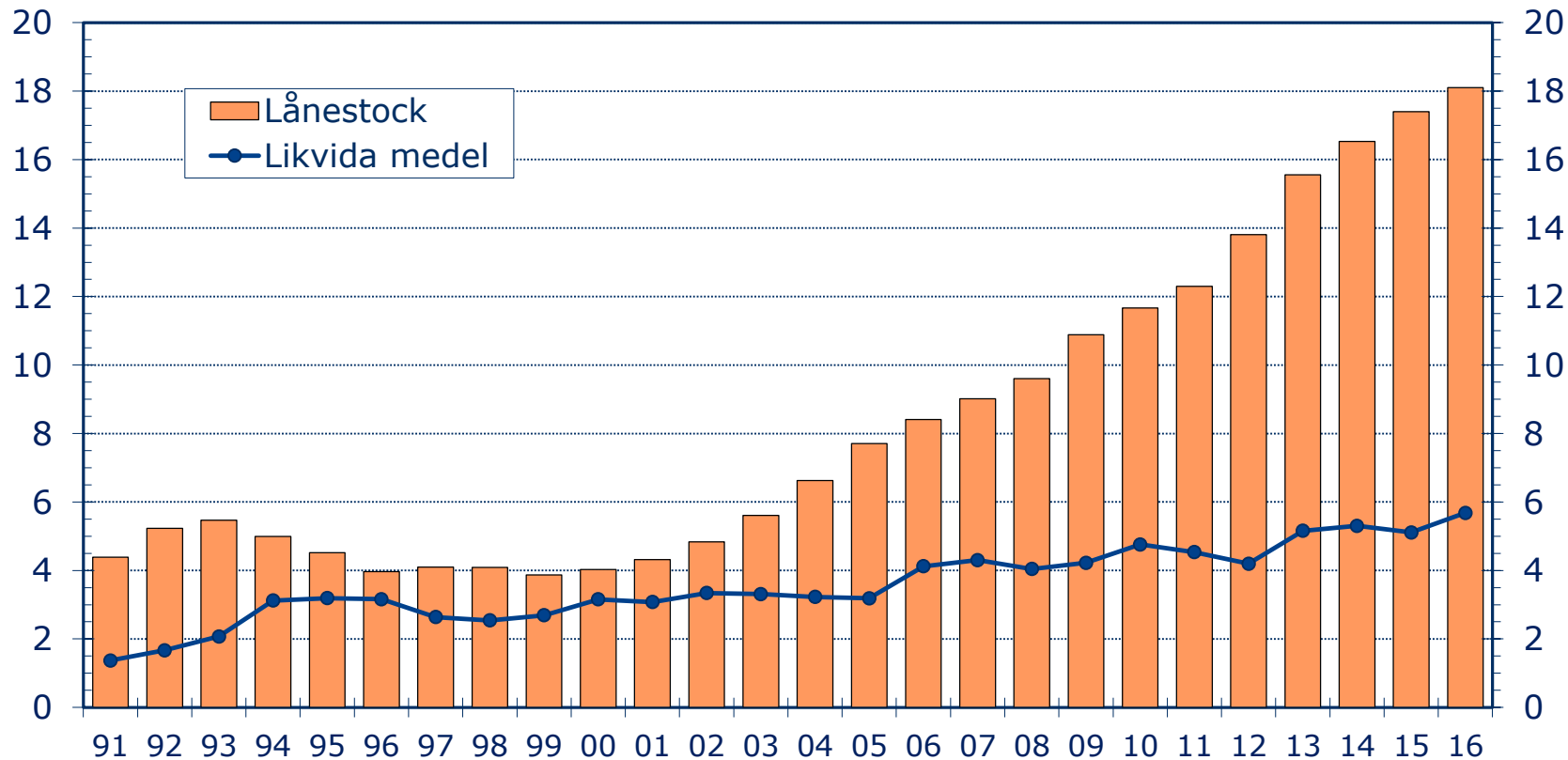
Antal invånare
31.12.2016

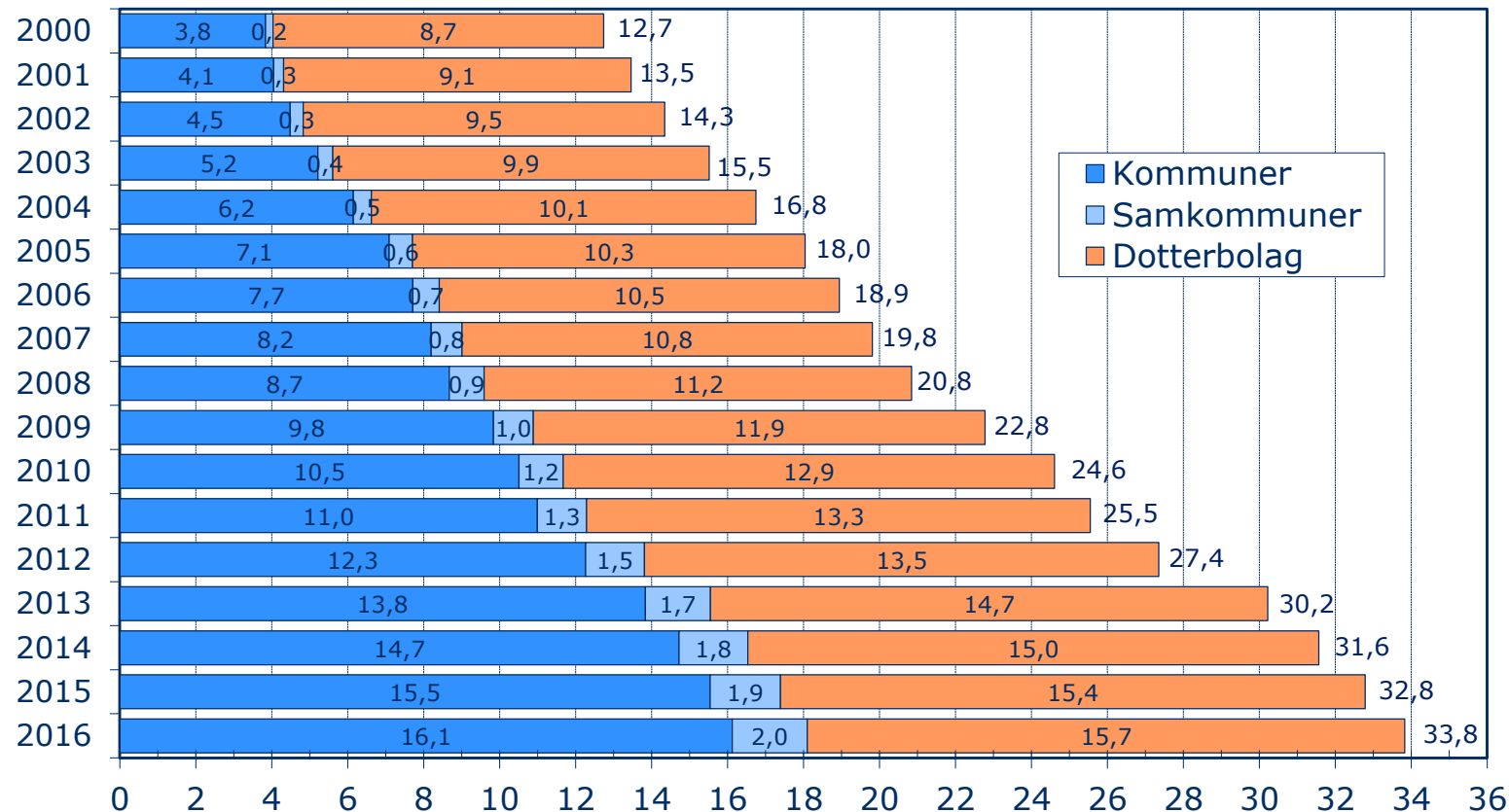
Kommunernas och kommunkoncernernas lånestock enligt kommunstorlek 31.12.2016, €/inv.

Kommunernas och samkommunernas lånestock och likvida medel 1991-2016, md €

Kommunkoncernernas lånestock åren 2000-2016, md €

Kommunkoncernernas lånestock 31.12.2016, €/inv.

Källa: Statistikcentralen

Landets medeltal 6 148 €/inv.

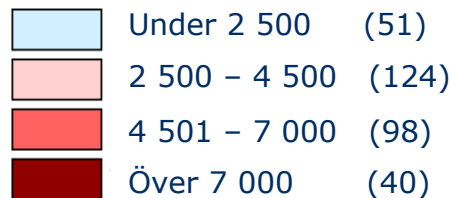
största:

Esbo	11 606
Hartola	11 240
Halsua	11 167
Kotka	10 968
Rautavaara	10 740
Kyyjärvi	10 545
Brahestad	10 327
Kaustby	10 023
Karleby	9 675
Keuruu	9 534
Reisjärvi	9 492
Vanda	9 298
Kittilä	8 886
Nivala	8 777
Kemijärvi	8 775

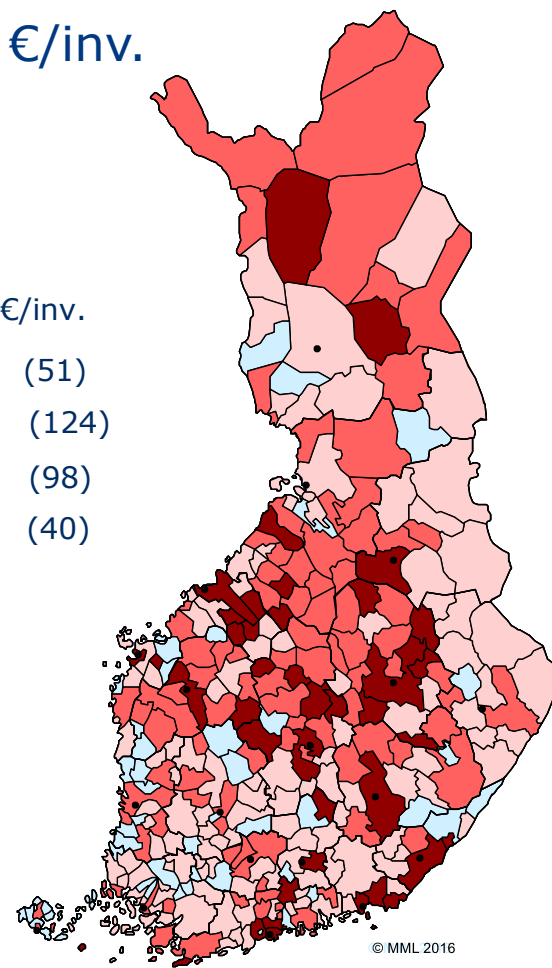
minsta:

Hammarland	5
Jomala	376
Brändö	567
Euraåminne	609
Eckerö	682
Koski Tl	728
Enonkoski	801
Parikkala	805
Sastmola	815
Geta	886
Sysmä	911
Övertorneå	1 055
Lemland	1 114
Föglö	1 262
Polvijärvi	1 373

Koncernens lånestock, €/inv.

● Landskapscentrum

© MML 2016

De gröna talen är primärkommunens överskott, eftersom kommunen inte har upprättat ett koncernbokslut.

Kommunernas ackumulerade över-/underskott 31.12.2016, €/inv.

Källa: Statistikcentralen

Kommuner med underskott 37 st.
(i Fasta Finland 36 kommuner och på Åland 1 kommun)
Landets medeltal 1 892 €/inv.

största:

Euraåminne	12 274
Föglö	10 948
Kannonkoski	7 921
Helsingfors	7 784
Brändö	6 849
Kaskö	5 950
Grankulla	4 762
Hammarland	4 761
Kumlinge	4 711
Eckerö	4 288
Mariehamn	4 215
Tervola	4 154
Uleåborg	4 051
Jakobstad	4 012
Enonkoski	3 952

minsta:

Juankoski	-2 754
Östermark	-1 076
Luvia	-1 036
Jämijärvi	-985
Honkajoki	-901
Kotka	-886
Kauhajoki	-822
Kökar	-671
Etseri	-670
Kihniö	-537
Hyrnsalmi	-516
Aura	-486
Akaa	-479
Pielavesi	-445
Raseborg	-419

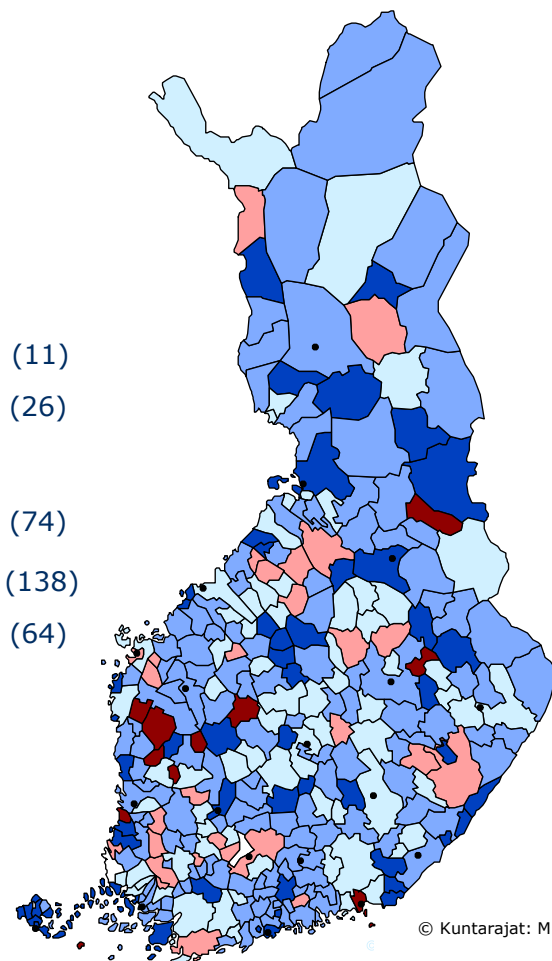
Underskott:

	Över 500 €/inv.	(11)
	Under 500 €/inv.	(26)

Överskott:

	Under 500 €/inv.	(74)
	500 – 2 000 €/inv.	(138)
	Över 2 000 €/inv.	(64)

● Landskapscentrum

© Kuntarajat: MML

Kommunkoncernernas ackumulerade över-/underskott 31.12.2016, €/inv.

Källa: Statistikcentralen

Koncern med underskott 45 st.

Landets medeltal 1 983 €/inv.

största:

Euraåminne	12 106
Föglö	10 948
Kannonkoski	7 979
Brändö	6 849
Karlö	6 661
Helsingfors	6 539
Kittilä	6 026
Ranua	5 506
Karvia	5 200
Tervola	5 106
Jakobstad	4 846
Hammarland	4 761
Kumlinge	4 711
Kervo	4 692
Kaskö	4 558

minsta:

Juankoski	-3 308
Etseri	-1 468
Östermark	-1 444
Jämijärvi	-1 406
Hyrnsalmi	-1 129
Luvia	-1 097
Hangö	-917
Honkajoki	-867
Kotka	-769
Säkylä	-749
Raseborg	-747
Rantasalmi	-711
Kökar	-671
Ulvsby	-617
Sagu	-572

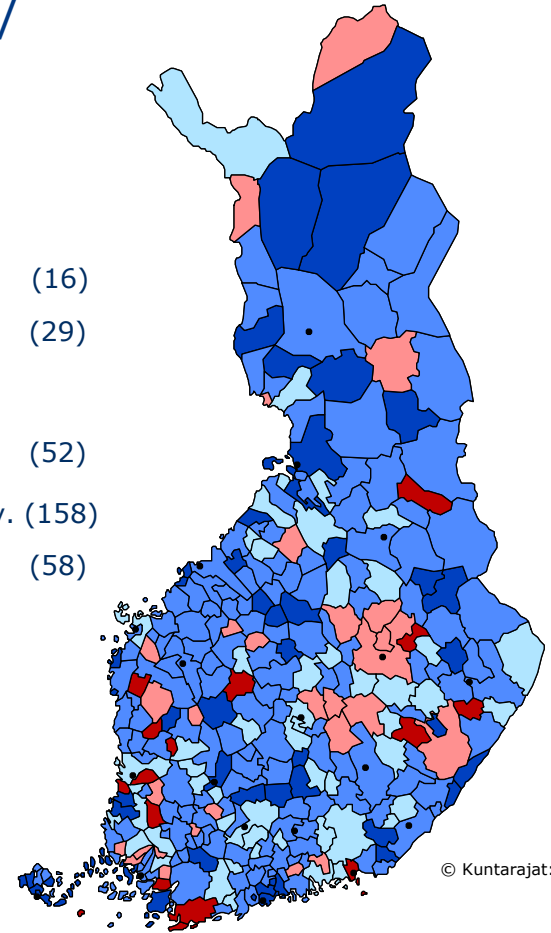
Underskott:

	Över 500 €/inv.	(16)
	Under 500 €/inv.	(29)

Överskott:

	Under 500 €/inv.	(52)
	500 – 2 000 €/inv.	(158)
	Över 2 000 €/inv.	(58)

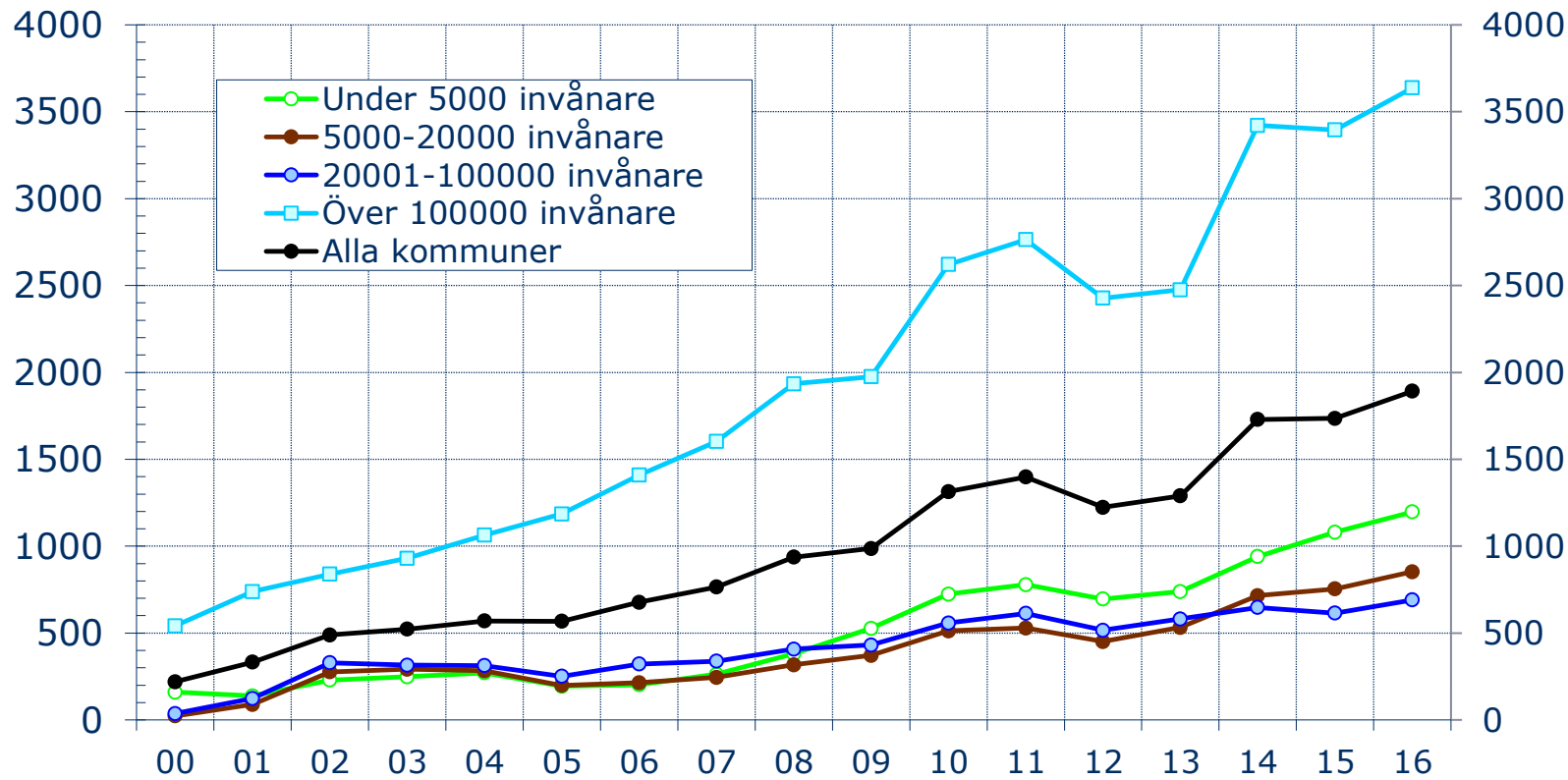
● Landskapscentrum

© Kuntarajat: MML

De gröna talen är primärkommunens överskott, eftersom kommunen inte har upprättat ett koncernbokslut.

Kommunernas ackumulerade över-/underskott enligt kommunstorlek 2000-2016, €/inv.

Utvärderingsförfarande för en kommun som befinner sig i en speciellt svår ekonomisk ställning

Utvärderingsförfarandet kan påbörjas ifall

- **Kommunkoncernens** underskott i det senaste bokslutet är minst 1000 €/inv. och i det föregående minst 500 €/inv.

6 kommuner fyllde underskottskriteriet åren 2015/16:

- Juankoski (kommunsammanslagning 2017), Luvia (kommunsammanslagning 2017)
- Hyrynsalmi, Jämijärvi, Teuva, Ähtäri

- eller då det i de två senaste boksluten:

1. **Kommunkoncernens** årsbidrag är negativt (utan behovsprövad höjning av statsandelen) **och**
2. Kommunens inkomstskattesats är minst 1 % -enhet högre än hela landet vägda genomsnittliga skattesats
(gränsvärden åren 2015 ja 2016 20,83 % och 20,87 %) **och**
3. **Kommunkoncernens** lån/inv. överskrider hela landets genomsnitt med minst 50 %
(gränsvärden åren 2015 ja 2016 8 980 €/inv. ja 9 239 €/inv.) **och**
4. **Kommunkoncernens** relativa skuldsättningsgrad är minst 50 %

Ingen kommun uppfyllde alla krav åren 2015/16

År 2017 är Hyrynsalmi, Jämijärvi, Teuva och Ähtäri nya kommuner inom utvärderingsförfarandet.

Kommunernas och samkommunernas resultaträkning 2014–2016, md €

	2014	2015	2016
Verksamhetens intäkter	11,78	9,19	9,35
Verksamhetens kostnader	-38,45	-36,75	-37,13
Verksamhetsbidrag	-26,67	-27,56	-27,78
Skatteinkomster	21,18	21,77	22,10
Statsandelar	8,20	8,23	8,83
Finansiella poster, netto	0,17	0,26	0,27
Årsbidrag	2,88	2,70	3,42
Avskrivningar och nedskrivn.	-2,64	-2,66	-2,72
Extraordinära poster, netto	1,92	0,33	0,38
Räkenskapsperiodens resultat	2,16	0,37	1,08
Förändring, %:			
Verksamhetens intäkter	-1,0		1,8
Verksamhetens kostnader	0,3		1,0
Skatteinkomster	2,6	2,8	1,5
Statsandelar	-1,1	0,5	7,2

På grund av statistikreformen och bolagiserandet av de kommunala affärsverken och yrkeshögskolorna är år 2015 inte jämförbart med tidigare år. År 2014 uppskattas bolagiseringen av affärsverk förbättra räkenskapsperiodens resultat med **omkring 1,7 miljard euro**.

Kommunernas och samkommunernas finansieringsanalys 2014-2016, md €

	2014	2015	2016
Verksamhetens kassaflöde			
Årsbidrag	2,88	2,70	3,42
Extraordinära poster, netto	1,92	0,33	0,38
Rättelsepost. till internt tillförda medel	-2,56	-0,61	-0,63
Investeringarnas kassaflöde			
Investeringsutgifter	-7,62	-4,42	-4,34
Finansieringsandelar för investeringar	0,24	0,21	0,15
Inkomster från försäljning av tillgångar	5,05	0,95	0,91
Verksamh. och investering. kassaflöde	-0,10	-0,83	-0,11
Finansieringens kassaflöde			
Förändringar i utlåningen	-1,05	-0,24	-0,11
Ökning av lånfristiga lån	2,74	2,51	2,52
Minskning av långfristiga lån	-1,93	-1,97	-2,08
Förändring av kortfristiga lån	0,15	0,31	0,26
Övriga förändringar	0,34	0,06	0,10
Förändring av likvida medel	0,15	-0,16	0,57
Likvida medel 31.12.	5,30	5,11	5,68
Lånestock 31.12.	16,53	17,40	18,10

År 2014 innehåller posterna i finansieringsanalysen effekterna av bolagiseringen av kommunala affärsverk

Kommunkoncernernas resultaträkning och finansieringsanalys

Åren 2015-2016, md € (Inbördes poster mellan olika kommunkoncerner har inte eliminerats)

	2015 md €	2016 md €	Förändr. %
Verksamhetens intäkter	23,55	23,96	1,8
Verksamhetens kostnader	-49,98	-50,54	1,1
Andet av intressesammanslutningarnas vinst (förlust)	0,06	0,07	
VERKSAMHETS BIDRAG	-26,37	-26,50	0,5
Skatteinkomster	21,69	22,02	1,5
Statsandelar	9,46	10,07	6,5
Finansiella poster, netto	-0,30	-0,27	-10,9
ÅRS BIDRAG	4,47	5,32	19,0
Avskrivningar och nedskrivningar	-3,83	-3,95	3,1
Ekstraordinära poster, netto	0,13	0,32	
RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	0,77	1,69	
Bokslutsdispositioner	-0,07	-0,13	
Minoritetsandelar	-0,03	-0,03	
RÄKENSKAPSPERIODENS ÖVERSKOTT (UNDERSKOTT)	0,68	1,53	

	2015 md €	2016 md €	Förändr. %
Verksamhetens kassaflöde			
Årsbidrag	4,47	5,32	
Ekstraordinära poster, netto	0,13	0,32	
			-0,07
Rättelseposter till internt tillförda medel	-0,48	-0,66	
Investeringarnas kassaflöde			
Investeringausgifter	-6,52	-7,01	7,6
Finansieringsandelar för investeringar	0,23	0,18	-24,9
Inkomster från försäljning av tillgångar	0,90	1,18	31,6
VERKSAMHETENS OCH INVEST. KASSAFLÖDE	-1,27	-0,74	
Finansieringens kassaflöde			
Förändringar i utlåningen	0,01	-0,03	
Ökning av långfristiga lån	4,08	4,15	1,8
Minskning av långfristiga lån	-2,77	-3,15	
Förändring av kortfristiga lån	0,02	0,05	
Övriga förändringar	0,12	-0,05	
Finansieringens kassaflöde, netto	1,44	0,98	
Förändring av likvida medel	0,17	0,23	
LIKVIDA MEDEL 31.12.	6,61	6,86	3,7
LÅNESTOCK 31.12.	32,79	33,83	3,2